

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА

MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

PANEL 4: REFORMA JAVNOG SEKTORA

PENZIJSKI SISTEM – KONTINUIRANI PROCES PROMENA

Dragana Kalinović, direktor Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje

LETNJI VIVALDI FORUM

Mokra Gora, 21-23. jun 2012.

Šta i kako dalje?

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА

MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

Način funkcionisanja RF PIO

- Fond je organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, osnovana po Zakonu o PIO, nadležna za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i isplatu tih prava
- Penzijski sistem Srbije funkcioniše po sistemu međugeneracijske solidarnosti (Pay-As-You-Go), odnosno po sistemu tekućeg finansiranja
- U Fondu su obavezno osigurane tri kategorije osiguranika:
 - Zaposleni (uključujući i profesionalna vojna lica)
 - Samostalne delatnosti i
 - Poljoprivrednici
- Tripartitni sistem upravljanja Fondom (osiguranici, poslodavci i korisnici prava)

Kvantitativni pokazatelji rada Fonda

- Oko 4,5 miliona osiguranika, penzionera i poslodavaca koristi usluge Fonda
- Ukupno je 1,69 miliona penzionera svih kategorija
- Prosečna penzija iznosi 23.103 dinara
- Šest puta mesečno se isplaćuju penzije i ostala prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, za šta se mesečno, u bruto iznosu, izdvaja oko 46 milijardi dinara
- Prosečno 100.000 osiguranika ostvari neko od prava iz PIO u toku godine
- Godišnje se u Fondu uradi oko milion rešenja, uverenja, potvrda ...

Finansijska slika Fonda

- Ukupni prihodi i primanja u 2011. – 501,4 milijardi dinara
 - Doprinosi za PIO – 273,9 milijardi / 54,6%
 - Transferi iz budžeta – 223,6 milijardi / 44,6%
 - Ostali prihodi i primanja – 3,9 milijardi / 0,8%
- Ukupni rashodi i izdaci u 2011. – 500,6 milijardi dinara
 - Neto penzije – 422,8 milijardi / 84,5%
 - Ostala prava iz PIO – 18,7 milijardi / 3,7%
 - Zdravstveno osiguranje – 52,2 milijardi / 10,4%
 - Ostali rashodi i izdaci – 6,9 milijardi / 1,4%

Kretanje prihoda od doprinosa u periodu I-V 2012.

- Planirana naplata doprinosa 110,4 milijardi dinara
- Ostvarena naplata doprinosa 112,8 milijardi dinara
- Procenat ostvarenja 102,18%
- Kumulativna razlika 2,4 milijardi dinara

Kretanje bruto domaćeg proizvoda, neto penzija i neto zarada

G o d i n a	BDP* u tekućim cenama		Neto penzije		Neto zarade*	
	U milijardama dinara	% rasta	U milijardama dinara	% rasta	U dinarima	% rasta
2002.	972,6		107,0		9.208	
2003.	1.125,8	15,8	133,0	24,2	11.500	24,89
2004.	1.380,7	22,6	158,7	19,3	14.108	22,68
2005.	1.683,5	21,9	197,5	24,5	17.443	23,64
2006.	1.962,1	16,5	231,2	17,1	21.707	24,46
2007.	2.276,9	16,0	258,5	11,8	27.759	27,88
2008.	2.661,4	16,9	333,1	28,9	32.746	17,97
2009.	2.720,1	2,2	387,3	16,3	31.733	8,8 (-3,1)
2010.	2.881,9	5,9	394,0	1,7	34.142	7,5
2011.	3.175,0	10,2	422,8	7,3	37.976	11,2
2011/2002		226,45		295,02		312,42

*Izvor: Republički zavod za statistiku. Promenjena metodologija izračunavanja neto zarada od 2009. godine

Reforma penzijskog sistema

- Započeta 2001, konkertizovana donošenjem Zakona o PIO 2003. godine
- Početkom 2006. godine Vlada osniva Savet za reformu sistema PIO
- Nastavak reformi kroz izmenjen i dopunjen Zakon koji je stupio na snagu početkom 2011. godine
- Efekti reformi kroz izmene Zakona o PIO: Promenjen način obračuna penzija, celokupan navršeni staž se uzima za obračun, podignuta starosna granica, promenjen način usklađivanja, promenjena je definicija invalidnosti, uvedena mogućnost dobrovoljnog uključivanja u osiguranje, obaveza plaćanja doprinosa za sve prihode, uspostavljen sistem dobrovoljnih fondova, obezbeđena redovna isplata penzija i isplaćena sva dugovanja, postepeno podizanje granice života i staža /do 2023. godine, restriktivniji uslovi za staž osiguranja sa uvećanim trajanjem, izmenjen način usklađivanja penzija /penzije se usklađuju na isti način kao i zarade u javnom sektoru, uvođenje vojnih osiguranika u sistem PIO

Očekivani efekti izmenjenog Zakona o PIO

- Značajne redukcije na rashodnoj strani
- Smanjenje učešća mlađih kategorija penzionera
- Finansijske uštede zbog izmena parametara sistema - 71,5 milijardi dinara za period 2011-2020.
- Smanjenje učešća rashoda za neto penzije sa 13 na 10% BDP do 2015. godine

Penzijski sistem iz pozicije RF PIO

- Sprovesti kratkoročne mere radi objektivnijeg sagledavanja ekonomske pozicije Fonda
 - Ne uključivati obavezu države u finansiranje penzija po posebnim propisima i razliku do najniže penzije u transfere Republike / 4,89%
 - Prenos obaveze finansiranja naknada za tuđu pomoć i negu, telesno oštećenje i naknada iz invalidskog osiguranja u sistem socijalne zaštite / 2,78%
 - Prenos obaveze finansiranja zdravstvene zaštite penzionera na budžet Republike /10,54%
 - Upravljanje imovinom Fonda

Penzijski sistem iz pozicije sistemskih mera

- Reforma sistema penzijskog i invalidskog osiguranja je kontinuiran proces
- Sistem PIO direktno i neposredno zavisi od demografskih kretanja i ekonomske snage zemlje
- Optimalno rešenje je reforma prihodne strane, što se može postići ubrzanim privrednim razvojem, visokom stopom rasta BDP, povećanjem broja obveznika doprinosa, čvršćom fiskalnom disciplinom, boljim odnosom penzionera i zaposlenih, višim stepenom naplate doprinosa, a time i boljom strukturom finansiranja Fonda, odnosno povećanjem izvornih prihoda Fonda